

Del 1 – ordförståelse

Markera ditt svar med ett kryss i rätt ruta!

1. **harmlös**

- A skapande
- B konstnärlig
- C rättvis
- D **ofarlig**
- E fördömande

3. **destruktiv**

- A kreativ
- B falsk
- C **förstörande**
- D avslöjande
- E hemlig

5. **upplåta**

- A höja till skyarna
- B **ställa till förfogande**
- C belysa
- D uttrycka glädje
- E belöna

7. **sporadisk**

- A aktuell
- B konstant
- C **tillfällig**
- D regelmässig
- E falsk

9. **abonnera**

- A återbetala
- B förstöra
- C **förhandsbeställa**
- D förhandla
- E besegra

2. **gestalta**

- A fantisera
- B **utforma**
- C tyda
- D urskilja
- E fullborda

4. **trojka**

- A diktator
- B departement
- C generalstab
- D domstol
- E **tremannavälde**

6. **lamell**

- A **skiva**
- B tygbit
- C rulle
- D åskmoln
- E frans

8. **amnesti**

- A påtryckning
- B försvar
- C uppskov
- D förbud
- E **benådning**

10. **rationell**

- A ineffektiv
- B **förnuftig**
- C sparsam
- D laglydig
- E föränderlig

11. innevarande

- A vilande
- B omgiven
- C modern
- D lämplig
- E **nuvarande**

13. verifiera

- A avvisa
- B förkasta
- C bestrida
- D verbalisera
- E **bestyrka**

15. paranoid

- A parvis
- B **sjukligt misstänksam**
- C motstridig
- D bestämd
- E stilig

17. kontrastera

- A olagligt kopiera
- B motarbeta
- C återkalla
- D säga emot
- E **bilda motsats**

19. evakuera

- A anfalla
- B dekorera
- C undersöka
- D **utrymma**
- E beskriva

12. antologi

- A motsägelse
- B **textsamling**
- C kulturstudie
- D folkdans
- E kunskapsteori

14. kolossal

- A önskad
- B pytteliten
- C **jättestor**
- D olönsam
- E korrupt

16. infria

- A benåda
- B förfalska
- C **uppfylla**
- D förneka
- E förlåta

18. uppsätlig

- A välvillig
- B nedstämd
- C **avsiktlig**
- D benådad
- E upprörd

20. eutanasi

- A bedövning
- B **dödshjälp**
- C självbehärskning
- D balansrubbing
- E nedsatt hörsel

Del 3 – Meningskomplettering

1. Att vara _____ innebär ett aktivt avståndstagande från animaliska produkter och all exploatering av djur i största möjliga utsträckning. (1 p)

- A pyroman
- B talman
- C köttätare
- D **vegan**
- E motionär

2. Ett lagförslag som läggs fram av en riksdagsman eller ett parti kallas _____. Ett förslag från regeringen kallas proposition. (1 p)

- A betänkande
- B lotion
- C **motion**
- D beräkning
- E proposition

3. Om du har övervikt och fortsätter att öka i vikt kan du få obesitas. Då har du en ökad risk att få andra _____ och besvär. Risken att få besvär ökar ju högre vikten är. (1 p)

- A räkningar
- B välmående
- C hyllningar
- D gratulationer
- E **sjukdomar**

4. Den som är myndig har rätt att själv bestämma vad som ska hända med sina ägodelar efter döden och kan därmed skriva _____. (1 p)

- A ett dokument
- B **ett testamente**
- C ett recept
- D en sammanfattning
- E en innehållsförteckning

5. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning ansvarar för att dina personuppgifter behandlas lagligt, _____ och i övrigt korrekt. (1 p)

- A osäkert
- B oseriöst
- C **säkert**
- D slarvigt
- E tveksamt

6. Skulle det vara så att du behöver skjuta upp eller avbryta din värnplikt kan du ansöka om _____ eller avbrott. (1 p)

- A uppståndelse
- B **uppskov**
- C uppmaning
- D uppgift
- E avbrott

7. Ett medicinskåp är främst till för att förvara husapoteket. Det kan handla om olika mediciner och läkemedel, till exempel _____. Andra bra tips är pincett, plåster, febertermometer, alsolsprit, nässpray och kylbalsam. (1 p)

- A **febernedsättande**
- B alsolsprit
- C nässpray
- D pincett
- E plåster

8. Det går inte att gardera sig mot bältros med en aktiv och hälsosam livsstil, så det säkraste sättet att skydda sig mot sjukdomen är genom _____. (1 p)

- A viktnedgång
- B träning
- C bantning
- D joggning
- E **vaccin**

9. Allt eftersom vi blir äldre, om något händer eller om någon i ens närhet har svårt att ta sig fram kan en _____ av hemmet behövas. (1 p)

- A förflyttning
- B målning
- C **handikappanpassning**
- D dekorerering
- E annonsering

10. Ränta på ränta-effekten innebär att du får avkastning på ditt sparade belopp _____ intjänad ränta – och på det sättet växer pengarna exponentiellt. (1 p)

- A **plus**
- B minus
- C förutom
- D utan
- E exklusive

11. Klimatet har varierat naturligt i alla tider, men de snabba klimatförändringar som sker nu är _____ verk. (1 p)

- A månens
- B djurens
- C räntornas
- D vindarnas
- E **människans**

12. För att få föräldrapenning ska du först anmäla och sedan _____ om föräldrapenning. Här anmäler du föräldrapenning. Du kan anmäla när du vill, men senast samma dag som du vill ha föräldrapenning för. (1 p)

- A försöka
- B **ansöka**
- C kräva
- D räkna
- E skriva

13. Det finns många olika uppfattningar om vad som är ett lämpligt sätt att tilltala sina medmänniskor på. Det som uppfattas som artig av en person, kan uppfattas som _____ av en annan. (1 p)

- A oförskämt
- B välvilligt
- C vänligt
- D vackert
- E lämpligt

14. Det finns studier som visat på att det finns ett möjligt _____ mellan bastubad och långsiktigt sänkt blodtryck oavsett om du har diagnosen högt blodtryck eller inte. (1 p)

- A sammanhang
- B samlingsal
- C samband
- D samförstånd
- E samhälle

15. Kalk bildas med tiden överallt där föremål regelbundet kommer i kontakt med _____. Alltså är det inte så konstigt att vi ofta hittar kalkavlagringar på kranar, kakel och handfat i badrummet. (1 p)

- A olja
- B frukt
- C sten
- D vatten
- E blod

16. Utbildningen inom hela skolväsendet ska främja en livslång lust att lära. Undervisningen ska anpassas till varje elevs _____ och behov. (1 p)

- A föräldrar
- B ekonomi
- C storlek
- D adress
- E förutsättningar

17. Bromssträckan är _____ som bilen färdas från att du trampar på bromsen tills bilen står helt still. (1 p)

- A den närhet
- B den hastighet
- C den trafikregel
- D den fart
- E **det avstånd**

18. Innan en undersökning eller viss behandling påbörjas ska vårdgivaren _____ patienten om kostnaden för åtgärden. (1 p)

- A utnyttja
- B **upplysa**
- C uppleva
- D uppsöka
- E uppstå

19. Genom att tvätta händerna med tvål och vatten kan _____ för smitta minskas. (1 p)

- A **risken**
- B hoppet
- C chansen
- D glädjen
- E säkerheten

20. Läs alltid innehållsförteckningen på förpackningen. Om det inte finns någon är det bättre att _____ produkten. (1 p)

- A köpa
- B berömma
- C rekommendera
- D **undvika**
- E uppgradera

Text 1

En bokcirkel är en form för att mötas och samtala kring en bok. Det kan vara en grupp som träffas flera gånger under ett år och läser en ny bok som diskuteras vid varje tillfälle eller en grupp som tar nya former inför varje bok som ska läsas. 2 p

A)	En bokcirkel måste alltid ha samma deltagare.
B)	Man läser en bok och diskuterar den i en bokcirkel.
C)	I en bokcirkel diskuterar man varje gång samma bok.

Text 2

Som förälder står du för trygghet. Oavsett om du väljer att dricka eller inte ska du kunna lyssna om barnet vill säga något viktigt och kunna ta ansvar för alla tänkbara situationer. Det gäller också när barnet har somnat. 2 p

A)	Även om föräldrarna dricker alkohol måste de ändå kunna ge sina barn trygghet.
B)	När barnen sover kan mamma och pappa dricka obehindrat.
C)	Barnen ska ta ansvar för sina föräldrar.

Text 3

Vårdgivaren är skyldig att på begäran av patienten ge honom eller henne ett intyg med uppgifter om vilka material som använts vid protetiska arbeten och andra behandlingar som syftat till att permanent ersätta förlorad vävnad. 2 p

A)	Det är fel av vårdgivaren om denne ger intyg om material och behandlingar.
B)	Vårdgivaren behöver bara informera patienten om protetiska arbeten.
C)	Patienten måste få reda på vilken behandling hen har fått.

Text 4

Flera olika aktörer har utvecklat nationella riktlinjer, behandlingsriktlinjer och evidensbaserade kunskapsunderlag på nationell nivå. Kvalitetsregistren har också byggts ut så att det går att följa verksamheternas arbete och följsamhet till riktlinjer och rekommendationer. 2 p

A)	Kvalitetsregistren har formats så att man kan dölja hur arbetet följer riktlinjerna.
B)	Verksamheterna får göra som de vill utan någon hänsyn till riktlinjer.
C)	Många deltagare har varit med och utvecklat riktlinjer och kunskapsunderlag i ett land.

Text 5

Att bältros kan drabba så många beror på att viruset – Varicella-zoster – är samma som orsakar vattkoppor. En infektion som majoriteten av befolkningen genomgår redan i barndomen. 2 p

A)	Vattenkoppor och bältros orsakas av olika virus.
B)	De flesta har haft bältros som barn.
C)	Viruset för bältros är identisk med viruset för vattenkoppor.

Text 6

I takt med att samhället utvecklades gick också de hälsofrämjande insatserna i skolan från att vara skadereglerande till att vara mer skadeförebyggande. Och ett av de tydligaste exemplen på det är tandvården. 2 p

A)	I dag handlar skolans hälsofrämjande insatser i större utsträckning om att förebygga skador.
B)	Dagens tandvård är ett jättebra exempel på endast skadereglerande insatser.
C)	Skadereglerande insatser är moderna hälsofrämjande insatser.

Text 7

Även om det förebyggande arbetet fungerar tillfredsställande går det ibland inte att undvika hotsituationer. Eftersom det då är fråga om en akut situation med hög stressnivå för alla inblandade parter är det viktigt att ha en väl utformad handlingsplan. 2 p

A)	Det går alltid att undvika hotsituationer.
B)	I en brådskande och stressig situation behövs en fungerande metod för hur man ska gå tillväga.
C)	Hotsituationer förekommer inte om man planerar noga.

Text 8

Barn och unga kan få kostnadsfria glasögon med landstingets glasögonbidrag. Sedan 1 mars 2016 gäller en ny lag som innebär att barn och unga mellan 8–19 år har rätt till bidrag från landstinget för glasögon eller kontaktlinser. 2 p

A)	Glasögonbidrag gäller endast glasögon och inte kontaktlinser.
B)	Barn har rätt att få gratis glasögon.
C)	Det är kommunen som står för glasögonbidraget.

Text 9

Öppna förskolan är en mötesplats för familjer. Barn 0–6 år är välkomna i sällskap av vårdnadshavare eller annan vuxen. Du som vuxen ansvarar för ditt barn och ni deltar i verksamheten tillsammans. 2 p

A)	På öppna förskolor tar personalen hand om barnen.
B)	Föräldrarna får inte vara med på öppna förskolor.
C)	På öppna förskolor har föräldrarna ansvar för sina barn.

Text 10

Gröt är en trögflytande maträtt som tillagas genom kokning av gryn, flingor, ris eller andra sädeslag tillsammans med vatten, mjölk och ibland grädde, smör eller andra ingredienser. 2 p

A)	Gröt brukar innehålla sädeslag.
B)	Oftast lagar man gröt i stekpannan.
C)	Det förekommer aldrig mejeriprodukter i gröten.